

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala megye, 2023.05.29-06.05.

Időjárás: A múlt héten meleg, többnyire száraz időjárás uralkodott a megyében. Csapadék mindössze 2 (3) nap hullott, 8,0-28,0 mm mennyiségben.

A hőmérsékleti értékek emelkedtek, a minimum hőmérséklet 12,1-14,0 °C, a maximum 21,6-27,4 °C között változott (átlag: 16,8-20,7 fok). A páratartalom mindvégig 75 % felett alakult (általában 80-90 % között), a levélnedvesség időtartamok újra növekedtek (lokálisan) 3-12 óra között voltak mérhetőek.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: tejes érés-késői tejes érés, őszi búza: virágzás vége-kötődés, szemképződés.

Károsítók:

A korábbi **sárgarozsda** fertőzések túlnyomó részét sikerült (megelőzni) blokkolni a fungicides beavatkozásokkal, így újabb tünetek jelenleg nem láthatóak. A korábbi fertőzések legfeljebb a zászlós levelet valamint az 1-2. levélemeletet érintették, a kalászpelyván tünetek nem alakultak ki.

A sárgarozsda „lecsengésével” szinte egy időben, a hőmérséklet emelkedésével megjelentek a **vörösrozsda** tünetei az őszi búza állományokban többnyire gyenge mértékben (1. fotó). A kalászfuzáriózis elleni kezelések remélhetőleg csökkentették e betegség fertőzési nyomását is.

1. fotó: Vörösrozsda őszi búzán (2023.05.31.)

A **lisztharmat** fertőzöttség a védett táblákon minimális, legfeljebb a 2.-3. levélemeleten láthatóak gyenge mértékű tünetek (1-es skála).

Őszi búzában a csapadékos, magas páratartalmú időjárásban a **fuzárium-fajok** fertőzésveszélye magas, ezért azokban a virágzó állományokban, ahol még nem tették, a kalászvédelmet javasolt elvégezni.

Őszi búzában a **vetésfehérítő bogarak** tovább csökkenő számmal, de jelen vannak az állományokban. A lárvakelés folyamatos, de elsősorban L3-L4-es fokozatú lárvák láthatóak.

Őszi búzában a **levéltetvek** jelenléte folyamatos, általában gyenge mértékű (2-es skála), szórványosan jellemző az egybefüggő kolóniák kialakulása.

KUKORICA

Növényfenológia: 3-5 leveles állapot.

A meleg, száraz időjárás kedvezett a **muharbolha** kártételének, amely gyenge fokozatú a legtöbb táblán (2. fotó). A csapadékos napokkal a kártételi veszély csökkenése várható.

Kukoricában, a megye déli részén (Murakeresztúr, Becsehely térsége) több táblán okozott kelés hiányt a **fésűslábú viráglégy** a kártételével. Kb. 2-3 héttel ezelőtt a szójában fellépő károk ugyanebben a régióban következtek be, amely több esetben a táblák újra vetését indokolta. Védekezés nem javasolt a jelenleg báb alakban lévő kártevő ellen.

A kihelyezett fénycsapda egyelőre nem fogja sem a **gyapottok bagolylepkét**, sem a **kukoricamolyt**, de a kártevők csapdázása aktuális és javasolt a fertőzött területeken.

Kukoricában a **posztemergens gyomirtások** folyamatosak a magról kelő kétszikűek kelése, fejlődése intenzív.

2. fotó: Muharbolha kártétele kukoricán (2023.06.01.)

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: átlag 4 valódi leveles állapot.

Napraforgóban (elsősorban a tábla széleken) a **közönséges kétfoltos takácsatka** felszaporodása folyamatos, kártételük erősödött a múlt héthez képest, de így csak gyenge mértékű (2-es skála). Számukra kedvez a száraz, meleg időjárás, ezért az esők beköszöntével a kártételi veszély csökkenése valószínűsíthető.

A **levéltetvek** felszaporodása felgyorsult, a 4 leveles napraforgón (a növények ~5-7 %-án) kis, esetenként nagyobb kolóniák kialakulása látható. A védekezésre fel kell készülni!

BURGONYA

Növényfenológia: sorok záródása, virágzás kezdete-virágzás.

Károsítók:

A **burgonyabogarak** száma nem emelkedett a múlt héten (~30-40 db bogár/100 m²). Kártételük észlelési szintű, legfeljebb gyenge mértékű. A tojásrakás folyamatos, de mérsékelt, viszonylag kis tojástermeléssel. A védekezésre fel kell készülni a kelő lárvák ellen.

A **levéltetvek** felszaporodása szintén lassú, előfordulásuk szórványos.

Megjelentek az **alternáriás levélfoltosság** első tünetei a növények alsó levelein. Száraz, meleg időjárás esetén a betegség terjedése várható.

A **burgonyavész** fertőzése számára kedvezővé váltak a környezeti feltételek. Az esős napokat követően a tünetek megjelenése 5-7 nap múlva várható a jelenlegi hőmérsékleti értékek mellett. A megelőző védekezések elvégzése időszerű és javasolt!

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Cseresznye, meggy, szilva: gyümölcsnövekedés; cseresznye: korai fajták érése.

Alma, körte: gyümölcsnövekedés (~3 cm-es gyümölcs átmérő);

Károsítók:

Almában a **varasodás** tünetei az érzékeny fajtákban erősödtek. Általában gyenge mértékű a levélfertőzöttség, de a kifejezetten érzékeny fajtákban közepes-erős (3. fotó). Ugyanitt a kis gyümölcsökön is megfigyelhetők az egyelőre még gyenge mértékű tünetek (4. fotó).

Az esős napokat követő tartós levélnedvesség lehetővé teszi az intenzív konídiumos fertőzést, a fertőzési nyomás közepes-magas, ezért a folyamatos védelem javasolt.

A **lisztharmat** fertőzöttség a múlt héten nem erősödött jelentősen. A levelek 5-10%-a fertőzött gyenge, de többségében inkább közepes mértékben a védelem nélküli érzékeny fajtákon. A betegség terjedéséhez kedvezőek a párás, meleg napok, ezért az intenzív védekezés indokolt!

3-4. fotó: Erős mértékű varasodás fertőzöttség érzékeny almafajta levelén és gyenge fertőzöttség gyümölcsön (2023.06.01.)

Almában az **almamoly** rajzása enyhén csökkent, gyenge a rajzás (5-6 db imágó/csapda/3 nap). A védekezés javasolt.

Almában a **levéltetvek** (szürke,-zöld almalevéltetű) kisebb kolóniái a hajtások ~3-8 %-án láthatók, egyes fajtákon közepes-erős mértékű a felszaporodás, fertőzöttség (5. fotó). A védekezés javasolt.

5. fotó: Erős szürke almalevéltetű fertőzöttség almán (2023.06.02)

Körtében a **varasodás** tünetei enyhén növekedtek, a kezeletlen fákon közepes mértékű fertőzöttség jellemző a leveleken és a gyümölcsökön (4-es skála) is (házi kert). A csapadékos napok az újabb fertőzés számára kedveznek, ezért a folyamatos intenzív védelem javasolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása stagnál (7-9 db imágó/csapda/3 nap). Szilvában folyamatos, szintén stagnáló a **szilvamoly** rajzása (8-9 db imágó/csapda/3 nap). A **levéltetvek** felszaporodása szilvában folyamatos, gyenge-közepes mértékű a fertőzöttség, nem változott jelentősen.

Cseresznyében a **fekete cseresznye levéltetű** felszaporodása, kártétele folyamatos. A hajtások ~3-10 %-a károsodott, közepes mértékben. A védekezés javasolt.

A **cseresznyelég** rajzása folyamatos, de a egyedszám alacsony (1-2 db imágó/csapda/hét). A korai fajtákban a védekezés javasolt.

Cseresznyében, kajszibarackon és szilván a **sztigminás levéllyukacsosodás** tünetei gyenge, érzékeny fajtában közepes-erős mértékűek, a fertőzöttség a lombzat ~5-25 %-át érinti.

Cseresznyében az érő (valamint sérült) és sok esetben már a sárguló gyümölcsökön megjelentek a **monília rothadás** tünetei (6. fotó). A csapadékos napokon a fertőzésveszély magas, ezért a megelőző védekezések elvégzése időszerű és indokolt az élelmezés egészségügyi várakozási idő betartása mellett! A **madarak kártétele** fokozódott, mely a monília rothadás fertőzésveszélyét tovább növeli.

6. fotó: Monília rothadás sérült cseresznyén (2023.06.01)

SZŐLŐ

Növényfenológia: hajtásnövekedés (40-60 cm-es hajtás), virágzás kezdete (csemege szőlő fajták).

A **tarka szőlómoly** kártétele az egy-egy ültetvényben tapasztalt erős rajzás ellenére is csak észlelési szintű. **Folyamatos** az ültetvényekben az **amerikai szőlőkabóca lárvakelése** többségében L1-es lárvafokozatokkal. A fiatal lárvák elleni védekezésre fel kell készülni (1-1,5 héten belül), melynek során a már virágzó ültetvényekben méhekre nem jelölésköteles, vagy méhkímélő technológiával is kijuttatható elsősorban kontakt hatású készítmény választása javasolt.

A **lisztharmat, peronoszpóra és feketetrohadás** fertőzésveszélye a következő napokban emelkedik. A meleg, párás időszakokban a lisztharmat, míg az esős napokon a peronoszpóra és feketetrohadás fertőzésével kell számolnunk. A szőlő érzékeny fenológiai stádiuma valamint a betegségek lombon történő megjelenése (peronoszpóra: 2023.05.31) miatt a fertőzési nyomás magas, ezért az intenzív védelem javasolt a betegségek ellen.

Zalaszentlőrinc, 2023. június 5.

Tűh Annamária
előrejelző